

Hegedušića 1960—62. Izlaže od 1955. Djela iz ranijega razdoblja pripadaju figurativnom izrazu i nadrealističkoj poetici. Izražajni likovi u prostoru sugeriraju osjećanje izgubljenosti i tjeskobe (Kavana, 1959). Crteži i slike s kraja šezdesetih godina približavaju se apstrakciji. U njima je izražena dramatika postojanja, kolorističko-znakovna formulacija subjektivnih doživljaja (Sunovraćanje, 1968). Sudbinska i egzistencijalna pitanja postavljaju se i u novijim djelima, kontrastne kromatike i nemirnih površina. Stvaralački poticaj pronalazi katkad u mitološkim asocijacijama (Orfej, 1976). Samostalno je izlagala u Zagrebu (1958, 1970, 1979, 1982, 1987), Rijeci (1958), Splitu (1985), Varaždinu (1987), Beogradu (1987), Opatiji (1988). Izlagala je s grupom »Mart« u Beču 1961. Bavi se i grafikom.

LIT.: J. Depolo. U vlastitom svijetu, Vjesnik, 25. III. 1958. — I. Zidić, Nadrealizam i hrvatsko slikarstvo, ŽU, 1967, 3—5. — Isti, Biserka Baretić (katalog), Zagreb 1970. — V. Maleković, Usamljeni put do samobitnosti, Vjesnik, 7. V. 1970. — T. Maroević, Biserka Baretić (katalog), Zagreb 1979. — T. Maroević, Biserka Baretić (monografija), Zagreb 1990.

BARIČEVIĆ, Doris, povjesničarka umjetnosti (Graz, 7. IX. 1923). Završila je studij povijesti umjetnosti i arheologije u Zagrebu 1948. Doktorirala 1972. Znanstveni je savjetnik Arhiva za likovne umjetnosti HAZU (od 1978). Istražuje skulpturu i drvorezbarstvo XVII. i XVIII. st. u S Hrvatskoj u arhivima i na terenu; posebno je obrađivala tipološki razvoj propovjedaonica. Bavi se prikupljanjem i arhiviranjem lik. dokumentacije.

BIBL.: Glavni oltar zagrebačke katedrale iz 1632, Peristil, 1967—68, 10—11; Majstor propovjedaonica Majke Božje Snježne u Belcu, ibid., 1971—72, 14—15; Stajerski kipari na Trškom Vrhu, Vijesti MK, 1975, 1—6; Umjetnički spomenici Remeta u drvu i kamenu, Kaj, 1978, 17; Domaći barokni kipari u Čazmi, Čazma 1979; Pavlinski kipari u Lepoglavi, Kaj, 1981, 2; Dominus sculptor Stephano Szeverin Crisiensis, Peristil, 1987, 30; Kiparstvo u pavlinskim crkvama u doba baroka, u katalogu: Kultura pavlina u Hrvatskoj 1244—1786, Zagreb 1989; Claudius Kautz, kipar kamenog spomenika Bezgrešnog Začeca Marijina na Markovu trgu u Zagrebu, Peristil, 1990, 33; Kiparstvo i drvorezbarstvo, u knjizi: Križevci—grad i okolica, Zagreb 1993.

BARIČEVIĆ, Marina, likovna kritičarka (Zagreb, 31. XII. 1941). Diplomirala je 1968. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Od 1970. likovna kritičarka i urednica Radio-Zagreba, od 1991. ravnateljica »Fundacije Ivana Meštrovića« (Zagreb, Split, Otavice). Organizirala je autorske i te-

matske izložbe, pisala predgovore u katalogima, prikaze izložbi, članke o I. Meštroviću, hrv. sakralnoj umjetnosti te monografije. Posebno se bavi keramikom; autorica je prve povijesti hrv. keramike, suosnivač Kolonije umjetničke keramike »Hinko Juhn« i keramičke grupe »Arte terra«. Redoviti je član Međunarodne akademije za keramiku u Ženevi.

BIBL.: Stella Skopal, Zagreb 1978; Mapa »Kućina« (uvod), Zagreb 1979; Ivan Švertasek, Zagreb 1981; Povijest moderne keramike u Hrvatskoj, Zagreb 1986; Kamilo Tompa, Zagreb 1990.

BARILOVIĆ, utvrđeni grad iz XV. st. na stijeni iznad Korane, J od Karlovca. Nepravilna tlocrta, s jakim kružnom kulom u I dijelu grada. God. 1604. zaposjedaju ga graničari. Stradao u II. svj. r., danas je u ruševinama.

LIT.: M. Kruhek i Z. Horvat, Barilović grad, Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, 1982—83, 8—9.

BARIŠIĆ, Nella, slikarica (Zagreb, 14. V. 1955). Akademiju završila u Zagrebu 1981 (N. Reiser), a potom suradnica u Majstorskoj radionici Lj. Ivančića i N. Reiser. Samostalno izlaže od 1982 (Zagreb), od 1990. živi u New Yorku. Njezine slike (1981—82) nastaju u kontekstu postmodernističke figuracije; prevladavaju pikturalni hedonizam i ikonografski predlošci popularne kulture. Kasnije ugrađuje geometrijske elemente koji daju mističnu atmosferu.

LIT.: M. Lučić, Nella Barišić (katalog), Zagreb 1989.

Ž. Ké.

BARIŠIĆ, Petar, kipar (Vrlika, 7. X. 1954). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1978 (I. Sabolić). Bio je suradnik Majstorske radionice F. Kršinića (1978—81). U svoju skulpturu ugrađuje zavičajne i folklorne motive, koje sažima u dinamički koncipiranu formu (skulptura Sunce u prolazu Športskoga centra »Dražena Petrovića« u Zagrebu, 1987). Samostalno izlagao u Bolu (1977), Splitu (1980, 1986), Zagrebu (1980, 1982, 1987, 1989), Ljubljani (1989).

LIT.: I. Zidić, Petar Barišić (katalog), Zagreb 1989.

Ž. Ké.

BARLÈ, Janko, povjesničar (Budanje kraj Vipave, 12. III. 1869 — Zagreb, 18. II. 1941). Završio je bogosloviju a od 1916. kanonik je u Zagrebu. Pisao etnografske rasprave, povijesne monografije, biografije i prikaze o starim spomenicima.

BIBL.: Povijest župa i crkava zagrebačkih, I (Sv. Marko) i II (Sv. Ivan), Zagreb 1896. i 1899; Povijest turopoljskih župa, Zagreb 1911; Kaleži župne crkve u Hrastovici, VjHAD, 1912; Kapela sv. Ivana Krstitelja u Dužici, ibid.; Stari portal zagrebačke prvostolne crkve, ibid., 1913—14; Dva nepoznata zagrebačka zvonolijevca, Sv. Cecilija, 1921, 3; Iz povijesti glavnih žrtvenika u zagrebačkoj prvostolnoj crkvi, Narodna starina, 1930, 24.

LIT.: K. Dockal, Msgr. Janko Barlè, Sv. Cecilija, 1941, 1—2. — Isti, Bibliografija msgra Janka Barlèa, ibid., 3—4; 1942, 1.

Z. Ša.

BARLETA, selo blizu Gospića. Na položaju Volarica u ruševinama romaničke kapele Sv. Ivana Krstitelja nađeni su reljefi rustificirane pleterne ornamentike iz XII. st. (danas u Arheološkom muzeju u Zagrebu).

LIT.: Lj. Karaman, O umjetnosti srednjeg vijeka u Hrvatskoj i Slavoniji, HZ, 1948, 1. — A. Horvat, Povodom prvog nalaza pletera u Lici, Bulletin JAZU, 1959, 3.

BAROK, umj. stil u XVII. i XVIII. st. Nastaje razvijanjem renesansnih oblika XVI. st. tako da se pravilna geometrijska tijela i likovi razbijaju u svojim okvirima, pa međašnje crte gube svojstvo strogoga razgraničenja, odnosno konture tijela i likova postaju mekane i razigrane (oltari), a arhit. mase se otvaraju (tlocrt zgrada u obliku slova U, arkade). Pretežno linearno obilježavanje likova renesansnih slikara barokni majstori zamjenjuju »slikarskim« oblikovanjem. Potenciranje senzibilnosti i ugođaja povezano je s uvođenjem iluzionizma. Svi ti elementi, oslobođeni oblikovne steg prethodnih umj. razdoblja, tijekom XVII. i XVIII. st. izrastaju u sve bujnije i nemirne oblike, koji izražavaju nemir duha, ali i čežnju za egzotikom i dekadencijom, što se iskazuje u rokokou kao kasnoj fazi toga uzbuđenoga stilskoga izražaja. Barokne tvorevine svojom u pravilu bogatom opremom svjedoče o imućnim naručiteljima (npr. marmorizacija drvenih oltara). B. je ubrzo zavladao dvorovima eur. vladara i plemstva te građevinama Kat. crkve. Svojom vitalnošću i snagom dopro je do svih gradova i gradića, u kojima se u to doba stare drvene kuće zamjenjuju zidanima, kao i do udaljenih seoskih naselja. Štoviše, i drvene kapele poprimaju barokne osobine. Gradske i seoske crkve grade se u baroknim oblicima a baroknim pregradnjama (svodovi, pročelja i lukovičaste kape na zvoncima) i postavljanjem baroknih oltara, propovjedaonica i dr. gotičke crkvene građevine bitno se preoblikuju (tzv. barokizacija).

Domovina baroka je Italija, osobito Rim, gdje mu se zametak javlja već sred. XVI. st. (Michelangelov »Posljednji sud«). Širenju baroka po eur.

P. BARIŠIĆ, Zapisi izgubljenog zavičaja

